

ватели; тукъ, отъ дѣто и да иджтъ и на гдѣ-то да отивать, си земать провизиѣ корабн-тѣ; служи кѣто мѣсто, дѣто ся стоварятъ Южно-Американскн-тѣ, Австралийскн-тѣ, Остъ-Индскн-тѣ и Китайскн-тѣ стоки, и кѣто главенъ наблюдателенъ морскій лагеръ на Англичанн-тѣ, а заедно съ това кѣто ключъ кѣмъ Индійскія океанъ и — най послѣ — мѣсто за китоловци-тѣ. Капска-та земя ся намира подъ управленіе-то на особенъ губернаторъ, почти съ неограниченъ власть. На Капекія губернаторъ сж подчинени о-ви Тристанъ д'Акуна и земя Наталь.

О-ви Тристанъ д'Акуна сж нарѣчени по име-то на Португалскія мореплавателъ, кой-то ги е открилъ. Малко сж достѣлни; нѣ, при всичко това, тукъ често ся отбивать корабн-тѣ, за да си земать водж и провизиѣ, кѣто даватъ затова дрѣхи и други нѣща. Освѣнъ това пхтъ-тъ отъ Европж за Индіѣ или Австраліѣ прѣзъ тѣзи о-ви е много по добръ отъ пхтъ-тъ презъ Капщадтъ, макаръ послѣдніа да е по кратѣкъ.

Земя Наталь е нарѣчена тѣй, зацо-то първіа Европейскій мореплавателъ (Васко-де-Гама) ѣ открилъ на Рождество; много е по плодородна отъ Капскж-тж земж; въ нѣкои мѣста тя дава по двѣ и даже по три жатви на годинж-тж; нѣ, за жалость, почти не ся обработва, зацо-то туземци-тѣ, — Кафри-тѣ, обичають повече да ся занимаватъ съ скотовѣдство, а колонисти-тѣ, — Англичанн-тѣ, съ търговіѣ; тѣ изнасятъ масло, вълнж, дрѣви и слошовж кость. Наталь тѣй сжцо, какъ-то и Капска-та земя, има здравъ климатъ, нѣ пристанища-та ѣ сж повече-то засипани съ пѣськъ. Корабнплаваніе-то ся затруднява отъ Мозамбикско-то морско теченіе, за пхтуваніе отъ Наталь е потрѣбно не повече отъ 5 дни, а за обратно пхтуваніе не по малко отъ двѣ недѣли, и то постоянно трѣбва да ся държжтъ о брѣгъ-тѣ.

АМЕРИКА.

ОБЩЪ ПРЕГЛЕДЪ.

Положеніе и предѣли. Америка е наричена по име-то на Италианецъ *Америго Веспучи*, кой-то пръвъ ѣ описалъ. — Най сѣвернія край на Америкж, носъ *Барровъ* или *Елсонъ*, ся допира до 71° с. ш., най южня, носъ *Фровардъ* (начумеренъ), — 53° ю. ш.; най западнія, носъ на *Принца Валлійскія*, — 209° и. д., най источнія, н. *С. Рокъ*, — 343°.

Предѣли-тѣ на Америкж сж океани Сѣверній Ледовитій, Атлантическій и Великій. Макаръ води-тѣ, кои-то мѣжтъ Америкж,